

[Baunsgaard.]

komster, men det er jo en helt anden sag end det, regeringen her er kommet ind på; og det kan også med de stigende indirekte afgifter være nødvendigt — jeg tror, det er nødvendigt — at give højere børnetilskud, alt med det formål at bevare den sociale balance. Men finansministeren siger jo selv, at han er gået længere, end dette hensyn tilsiger. Det burde han ikke have gjort. At stille krav om 1.400 mill. kr. og så bruge de 300 mill. kr. af dem til tilskud, det kunne gå an, hvis der var en reform nedlagt i forslaget; men reformen er jo borte. Jeg synes, man skimter en politisk hensigt, som ikke er rar.

Undlader vi at gennemføre helt så store afgifter som af finansministeren foreslået, bliver der altså tilsvarende mindre at kompensere for, og fastholdes det samtidig, at formålet er at bevare den sociale balance, så vil udgiften på de 285 mill. kr. til tilskud kunne reduceres betydeligt. Jeg tror, at det i situationen er både nødvendigt og rigtigt at lade det blive resultatet.

Må jeg herefter vende mig til de betragtninger, som finansministeren gjorde om merværdiskatten. Jeg tror, det er nøgternt at erkende, at en almindelig detailomsætningsafgift ikke er en politisk realistisk udvej. Om den så ikke ville være det sagtligt, er en anden ting. Foreløbig vil jeg nøjes med at udtrykke min glæde over, at alle nu erkender, at den engrosomsætningsafgift, vi har, ikke er et anvendeligt middel, hverken til at klare den nuværende konjunkturpolitiske opgave eller til at være udgangspunkt for en skattereform. Det vil kunne diskuteres, om enten merværdiafgiften eller detailomsen, alle hensyn taget i betragtning, er det bedste. Der synes at være indeholdt en række fordele i merværdiskatten, som ikke kan opvises af en detailafgift alene. Men det er overordentlig betydningsfuldt, at vi i redegørelsen for merværdiskatten ikke lover mere, end holdbart er, og specielt ikke lover fordele, den ikke har.

Når finansministeren f.eks. i sin tale forleden sagde, at merværdiafgiften, sammenlignet med en detailafgift, indebar de største fordele for erhvervslivet, så er det muligvis rigtigt. Men når finansministeren påstår, at den er nemmest at praktisere,

også for erhvervslivet, så er han ikke alene på usikker grund, så har han uret. Selvfølgelig vil en almindelig detailafgift være den enkleste at praktisere for erhvervslivet. Det er muligt, at merværdiskatten har så mange andre fordele, at det rigeligt opvejer det beskedne merarbejde, den pålægger erhvervslivet; jeg er personlig af den opfattelse; men det er vigtigt, at vi ikke lover ting, der på forhånd vides ikke at kunne holde.

Bortset fra det ene forhold er jeg i øvrigt glad for de oplysninger og de synspunkter, finansministerens tale indeholdt vedrørende merværdiskatten. Ingen kan være uenig med ministeren i, at en så betydelig reform, som merværdiskatten må være, vil kræve tid til forhandling med erhvervene. Spørgsmålet er blot, hvor meget mere finansministeren kan opnå ad den vej, inden forslaget fremsættes i folketinget. Folketinget skal jo også have en vis tid, og det synes ikke umiddelbart indlysende, hvorfor arbejdet i folketinget og forhandlingerne med erhvervene ikke fremover kan være sideløbende. Det vil givet indeholde tidsmæssige fordele, og jeg tror heller ikke, det skal udelukkes, at samtidige forhandlinger i det hele ville virke fremmende både for forståelsen og for de saglige resultater.

Så positivt som finansministeren i øvrigt stillede sig til tanken, synes jeg, at regeringen nu snarest bør fremsætte forslag til en merværdiskat for folketinget. At den ikke skal gennemføres i dette finansår, behøver jo ikke at betyde, at forslaget ikke kan fremsættes før 1. april. Jeg opfordrer regeringen til beslutsomhed, for kun den, der sætter sejl, kan udnytte vinden.

Finansministeren anlagde det hovedsynspunkt, at vi må indstille os på at klare den finanspolitiske opgave uden hensyn til merværdiafgiften. Jeg er ikke sikker på, at det er en absolut nødvendighed. Som jeg sagde før, er det endda ikke muligt at undlade at tage hensyn til merværdiskattens mulige gennemførelse, når enkelte poster i finansministerens buket skal bedømmes. Netop dette, at vi må regne med, at merværdiafgiften kan blive en realitet, gør ekstra omhyggelig vurdering af nye afgifter nødvendig. Men spørgsmålet er, om ikke finansministeren ved at følge den